

การศึกษาพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี  
A Study to Observance of Five Precepts Behavior of the Buddhists  
in Suphanburi Province

เอกมงคล เพ็ชรวงษ์

พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภณ

พระครูโสภณวิธานวัตร

พระครูสุวรรณจันทนิวิฐ

อาจารย์ประจำ หน่วยวิทยบริการวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี

**บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อศีล 5 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พุทธศาสนิกชนในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 387 คน ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ t – test และ One – way ANOVA

**ผลการวิจัยพบว่า**

1. ผลการวิเคราะห์ทัศนคติพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 ในภาพรวม พบว่า ยังมีความไม่แน่ใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด ได้แก่ การฆ่าสัตว์ที่มีคุณมากมีบาปมาก มีคุณน้อยบาปน้อย การฆ่าสัตว์เพื่อทำอาหารบริโภคถือว่าเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ทั่วไป และสามารถโกหกได้บ้าง หากทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและตนเอง ตามลำดับ ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ เมื่อมีงานเลี้ยงสังสรรค์จะดื่มเหล้าหรือเบียร์ก็ไม่เป็นไรถือว่าเป็นความจำเป็นในการเข้าสังคม และเห็นด้วยมากที่สุดได้แก่ การคืนเงินแก่พ่อค้าที่ทอนเงินเกินนั้นเป็นการกระทำที่ถูกต้อง

2. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 พุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าไม่เคยล่วงละเมิดศีล คือศีลข้อที่ 3 มากที่สุด รองลงมาข้อที่ 2 และเคยล่วงละเมิดศีล คือศีลข้อที่ 4 มากที่สุด รองลงมาข้อที่ 5 และศีลข้อที่ 1 น้อยสุด มีการรักษาศีล 5 ทุกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีการรักษาศีลเป็นบางครั้ง และสถานที่ที่มีผลต่อการรักษาศีล ใช้สถานที่ที่วัด

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระดับทัศนคติของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อศีล 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ระดับการศึกษา และด้านรายได้ต่างกันมีทัศนคติในการรักษาศีล 5 แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยในจังหวัดสุพรรณบุรี อาศัยอยู่ในอำเภอต่างกัน และลักษณะสภาพแวดล้อมต่างกัน มีทัศนคติในการรักษาศีล 5 ไม่แตกต่างกัน

4. พฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ อายุ อำเภอที่อาศัยในจังหวัดสุพรรณบุรี และลักษณะสภาพแวดล้อมที่อาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 ไม่แตกต่างกัน

5. ปัญหาและอุปสรรค พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเวลา และสังคมยุคนี้ที่ทุกคนต่างเร่งรีบทำงาน ศึกษาเล่าเรียน จึงไม่ได้ให้ความสนใจกับการรักษาศีลเท่าที่ควร

แนวทางการส่งเสริม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญเห็นว่าควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เด็กๆ องค์การทั้งรัฐและเอกชน ควรมุ่งสร้างความเข้าใจให้รู้ถึงบาปบุญคุณโทษ และผลจากการกระทำ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้เป็นผลประโยชน์ของการรักษาศีล 5 ในฐานะที่เป็นคุณธรรมและจริยธรรมพื้นฐานที่สำคัญแห่งความเป็นมนุษย์ อันจะได้นำไปสู่ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกันอย่างมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ สร้างพื้นฐานแห่งวินัย ศีล ที่เกื้อหนุนต่อความก้าวหน้าในการปฏิบัติและพัฒนาพฤติกรรมและจิตสำนึกที่สูงขึ้นไป

คำสำคัญ : พฤติกรรม, การรักษาศีล 5

#### ABSTRACT

This research is an integrated research., 1) Study of the personal factors of the Buddhists in Suphanburi Province, 2) Study of the relationship between personal factors and the attitudes of Buddhists in Suphanburi Province with respect to the Five precepts, 3) Study of the relationship between personal factors and behaviors; Violation of the Five Precepts of Buddhists in Suphanburi Province. The sample of a number of 387 Buddhists in Suphanburi Province. With the Computer data analysis and the Statistics are descriptive for the percentage, mean, standard deviation Reference statistics as t - test and One - way ANOVA.

#### The following research;

1.The results of the analysis of Buddhist attitudes in Suphanburi province of this treatment and abuse of the Five Precepts in general showed that there is uncertainty. The average is shown up @ 2.90, ranging from the highest to the lowest, including the killing of animals as the others. The killing of animals for food consumption is considered of a natural for human consumption for survival. Sometimes they can be a liar, it is depends on the beneficial to society and themselves. The most disagreement is that when a party has been set up with some beverages as reservation in a party as a bottle of alcohol and beer, it should be all right with our society. Refunding extra money back to a trader is a good idea.

2. Analysis of Behavior Therapy and Abuse Precepts of Buddhists in Suphanburi Province. It is found @ 35.4 percent of the precepts are not abusive for the third precepts. Then the second precepts is the standard @ 64.6 percent are an abstinence of the fourth. And also the fifth for the Precepts no. 1, most people are keeping up for this point and they attempt to understand the Five Precepts for the Buddhism . and the places has been for praying.

3. The results of the analysis of the attitude of Buddhists in Suphanburi Province for the Five precepts that involve with status of sex, education and income. There is a difference in the attitudes of the Five precepts. Status of marriage, occupation, period of residence in Suphanburi province. Living in differences of the other districts, an environment as well. There is no difference in the Five precepts.

4. Behavior Therapy and Abuse of the Five Precepts of Buddhists in Suphanburi Province. It is found that the sample has a high level of an education. There are status of the marriage, occupation, income, and duration of residence in Suphanburi province are totally differences. There are differences in behavior and abuse of the five precepts. The samples are divided of the following as; sex, age, and residents in Suphanburi province and one thing difference is the environment. Behavioral Therapies and Abuse Precepts 5 are not different.

5. Problems and obstacles have been found about the timing is limited. Then our society is hobbling and they ignore their attention for keeping the sacrament as supposed to do so. Following for some example as giving feedback on how to start cultivating for childhood and supporters by both public and private organizations. They are concentrated and consideration of the Five Precepts and understanding of the sin the sin's result is the penalty and also the results of the action. As well as motivating the benefits of treatment of Five Precepts. According to moral and ethical foundation of humanity and lead to interaction. Between the same human dignity, Precepts that supports to the discipline. An advances are following for the practicing of the high behavioral and also the cognitive of the development.

**Keywords:** Behavior , Healing factor, Five Precepts

## บทนำ

การอยู่ร่วมกันเป็นสังคมที่สงบสุขได้นั้น ชุมชน สังคมจำเป็นต้องมีกฎ กติกา หรือข้อกำหนดกฎหมายเพื่อควบคุมกำกับความประพฤติของคนในสังคมให้มีแนวทางปฏิบัติที่ดีงามและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน สำหรับสังคมชาวพุทธ เรียกหลักหรือระเบียบที่ควบคุมความประพฤติของคน และกิจการของชุมชนให้เรียบร้อยดีงามนั้นว่า ศีล (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์, (ป.อ.ปยุตโต), 2551:419-420). จุดมุ่งหมายก็เพื่อการฝึกให้มนุษย์เป็นมนุษย์ที่แท้ คือ การไม่เบียดเบียนกัน การอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข และศีลขั้นต่ำสุดที่อุบาสกอุบาสิกาควรจะมีคือ ศีล 5 (ศีลปาโล, 2548:1) ซึ่งสังคมไทยในอดีตมีความสงบสุขน่าอยู่ก็เพราะคนส่วนใหญ่รักษาศีล จากบันทึกของสังฆราช ปาล เลกซ์ ได้กล่าวยกย่องถึงเมืองไทยว่า “มีความสงบร่มเย็น เพราะผู้คนต่างถืออยู่ในศีลในธรรม” (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539:445).

ความสำคัญของศีลในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ศีล หมายถึง ความประพฤติที่ดีงาม สะอาด ทั้งกาย และวาจา อันมาจากใจที่สูงเป็นกุศล ศีล เป็นวินัยในสังคม ให้รู้จักยับยั้งชั่งใจในการที่จะควบคุมตนทั้ง กาย วาจา ใจ ไม่ให้เบียดเบียนกัน และ รู้จักละอายต่อความชั่วที่นำความเดือดร้อนมาให้กับตนเองและผู้อื่น ทำให้เกิดชีวิตที่สงบเรียบร้อยอยู่ในสังคมด้วยดี ทำให้สังคมสันติสุข เป็นศีลที่เจริญด้วยปัญญา ทำให้เป็นการพัฒนาตนทั้งด้านกายและใจให้ดียิ่งๆ ขึ้นจนไปสู่จุดหมายสูงสุดในชีวิต จุดมุ่งหมายสำคัญที่แท้จริงในการรักษาศีล 5 คือ ทำให้ละเว้นจากการเบียดเบียนผู้อื่น ด้วยการไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่พูดโกหก และ ละเว้นที่จะเบียดเบียนตนเอง ด้วยการไม่ดื่มสุราเมรัย อันเป็นยาพิษต่อร่างกาย และยังทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ ดังพระสืลเถระ ได้ประพันธ์ คาถาสรรเสริญศีลไว้ว่า “.ศีลเป็นเบื้องต้น เป็นที่ตั้ง เป็นบ่อเกิดแห่งคุณความดีทั้งหลาย เป็นประธานแห่งธรรมทั้งปวง เพราะฉะนั้น พึงชำระศีลให้บริสุทธิ์...” พระไพศาล วิสาโล, 2556:25) แม้ว่าสังคมของคนไทยจะมีวิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน แต่สภาพความเป็นอยู่และสังคมไทยในปัจจุบันนี้กำลังก้าวสู่โลกดิจิทัลทำให้วิถีชีวิตต้องเปลี่ยนไป เพราะการพัฒนาที่มุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจหรือ

วัตถุเป็นหลัก ทำให้เกิดระบบการแข่งขันกัน เกิดการทำร้ายกัน โกรธกัน เกลียดกัน และมีปัญหาความขัดแย้ง เพิ่มความเสี่ยงกันมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มคนที่อยู่ในช่วงอายุวัยทำงานต่างวุ่นวายอยู่กับการทำงานเพื่อให้ได้เงินมาใช้ในการดำรงชีวิตของตนและสมาชิกในครอบครัวจนละเลยและลืมคุณค่าที่แท้จริงของชีวิต มีผลกระทบต่อคุณค่าศีลธรรมของคนในสังคมไทยเสื่อมถอยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การละเมิดศีล 5 ที่ปรากฏให้เห็นเป็นข่าวตามสื่อต่างๆ การที่สังคมไทยปัจจุบันมีความวุ่นวาย ไม่ค่อยสงบสุขและมีปัญหาการใช้ความรุนแรงมากขึ้นหากพิจารณาจนถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาจะพบว่า ปัจจัยส่วนใหญ่ล้วนเกิดมาจากการละเมิดศีล 5

สภาพปัญหาที่เกิดจากการละเมิดศีล 5 นั้น ได้ส่งผลให้เกิดความเดือดร้อนแผ่ไปทุกภูมิภาคและทุกจังหวัด ไม่เว้นแม้แต่จังหวัดสุพรรณบุรี ถึงแม้จะมีทรัพยากรธรรมชาติทุกชนิดอุดมสมบูรณ์ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างพื้นฐานที่ดี ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดกระจายไปทุกพื้นที่จำนวน 591วัด สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี (ม.ป.ท.) (2560:87) แต่ก็มีคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ มีปริมาณคดีไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าจังหวัดอื่น ๆ ดังแสดงในตาราง แสดงสถิติคดีที่เกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย จำแนกตามประเภทคดีที่จับกุม จังหวัดสุพรรณบุรี (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2561)

| ประเภทคดี/ปี          | 2555 | 2556 | 2557 | 2558 |
|-----------------------|------|------|------|------|
| ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา    | 20   | 21   | 20   | 26   |
| ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา | 5    | 11   | 5    | 2    |
| ทำให้ตายโดยประมาท     | 5    | 3    | 1    | 4    |
| พยายามฆ่า             | 36   | 35   | 43   | 37   |
| ทำร้ายร่างกาย         | 152  | 120  | 114  | 121  |
| ข่มขืนกระทำชำเรา      | 26   | 40   | 39   | 31   |
| รวม                   | 244  | 230  | 222  | 221  |

จากตาราง จะพบว่า จำนวนคดีที่เกิดจากการละเมิดศีล ข้อที่ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ มีมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกาม กลุ่มคดีดังกล่าวนี้เป็นคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เป็นการสร้างความเจ็บแค้นฝังลึกในหมู่เครือญาติพี่น้อง อาจถึงขั้นแก้แค้นกันไม่จบรุ่น

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดทำรายงานผลการประเมินประเด็นการพัฒนาตามสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมาย (Target Based) ปี 2559 (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี, 2559 บทสรุปผู้บริหาร) ได้สรุปผลการประเมินสถานการณ์ปัญหาเชิงประเด็นสังคมลำดับความสำคัญมากที่สุดได้แก่ “...ส่วนใหญ่มีปัญหาสถานะความเป็นอยู่ เช่น ครอบครัวยากจน มีภาระดูแลคนในครอบครัว ไม่มีผู้ดูแล ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม รองลงมา มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ดิดเหล้า ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดิดยาเสพติด และปัญหาดังครรภ์ก่อนวัยอันควร...” จากสภาพปัญหาของสังคมดังกล่าว ผู้วิจัยและคณะ ได้ตระหนักถึงสถานการณ์เชิงประเด็นสังคมดังกล่าว จึงต้องการมีส่วนร่วมในการสร้างความสงบสุขให้เกิดแก่ชุมชน และสังคม มีส่วนร่วมกันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในแนวทางที่ตอบสนองกับการแก้ไขปัญหาระดับชาติ ตามนโยบาย/เป้าหมายของรัฐบาล “ด้านการศึกษาและเรียนรู้การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม” จึงได้ดำเนินการต่อยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและวิกฤตการณ์ในสังคมไทย ส่งเสริมให้เกิดการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับชุมชน และสังคม ซึ่งเป้าหมายสำคัญได้แก่ พุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีอายุ

ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จึงมีความสนใจในการทำวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของพุทธศาสนิกชน จังหวัดสุพรรณบุรี”

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อศีล 5
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มาผสมผสานกันในการทำวิจัยเรื่องเดียวกันเพื่อที่จะสามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เฉพาะวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อพิจารณาถึงประเด็นการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 ดังนี้

วิธีการเชิงปริมาณ ใช้การวิจัยแบบสำรวจ (survey research) ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาเดียว (cross – sectional design) นำข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน (individual) เป็นหน่วยที่จะมาวิเคราะห์ (unit of analysis) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ตามรูปแบบการวิจัย

วิธีการเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อพิจารณาถึงประเด็นการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการคัดเลือกประกอบด้วย ได้แก่ พุทธศาสนิกชนชาวไทยที่สมัครเข้าร่วมโครงการหมู่บ้าน โรงเรียน และหน่วยงานรักษาศีล 5 และอาศัยอยู่ในเขตปกครองของจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พุทธศาสนิกชนชาวไทยที่สมัครเข้าร่วมโครงการหมู่บ้าน โรงเรียน และหน่วยงานรักษาศีล 5 และอาศัยอยู่ในเขตปกครองของจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการเลือกกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552:45) จำนวน 400 คน ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) วางแผนทางภูมิศาสตร์ตามเขตปกครองของจังหวัดสุพรรณบุรี. เป็นราย ตำบล และอำเภอ
- 2) สุ่มเลือกตำบลและหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้าน โรงเรียนและหน่วยงานรักษาศีล 5
- 3) สุ่มเลือกบ้านเลขที่ และส่งแบบสอบถามไปตามบ้านเลขที่ที่สุ่มเลือกไว้ไปทางไปรษณีย์พร้อมทั้งกำหนดของติดแสตมป์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับถึงผู้วิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 รูป/คน ประกอบด้วย

- 1) ตัวแทนฆราวาสระดับจังหวัด จากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี และผู้ที่เป็นหัวหน้าโครงการหมู่บ้าน โรงเรียน และหน่วยงานรักษาศีล 5 จำนวน 5 คน
- 2) ตัวแทนจากคณะสงฆ์ระดับอำเภอ จำนวน 5 รูป
- 3) ตัวแทนจากผู้เข้าร่วมโครงการหมู่บ้าน โรงเรียน และหน่วยงานรักษาศีล 5 จำนวน 5 คน

**เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น** 1.วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยยึดหลักการจากกรอบแนวคิด ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศีล 5 ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็น

เครื่องมือ 2. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ในการสัมภาษณ์จากกรอบการรักษาศีล 5 เป็นบทสัมภาษณ์เชิงลึก แบบมีโครงสร้าง

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยรวบรวมจากหนังสืออ้างอิงทางพระพุทธศาสนา จากพระไตรปิฎก (ภาษาบาลี)

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยรวบรวมจากหนังสือ วารสาร บทความทางวิชาการ รายงานวิจัย เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งข้อมูลทางสถิติที่รวบรวมโดยหน่วยงานทางราชการ หรือสถาบันการศึกษา และแหล่งข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป

3) ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ที่ปรากฏในใบสมัครเข้าร่วมโครงการหมู่บ้าน โรงเรียน หน่วยงาน รักษาศีล 5 ของกลุ่มตัวอย่าง พร้อมเจ้าหน้าที่ของ ดิเสสส่งกลับมายังผู้วิจัย เพื่อประเมินผลการดำเนินงานในด้านการได้รับและขอรับแบบสอบถามคืน ทำการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง

4) การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการโครงการรักษาศีล 5 และผู้เข้าร่วมโครงการหมู่บ้าน โรงเรียน และหน่วยงาน รักษาศีล 5

#### สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้รับแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดไปทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ แล้วจึงประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ประกอบด้วยสถิติ ดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สถิติ ที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ทศนิยมของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อศีล 5 2) สถิติเชิงสรุปอ้างอิง (Inferential Statistics) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อศีล 5 และ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 ของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือ t-test และ One-way ANOVA Test ซึ่งมีการกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ที่ระดับ 0.05

#### สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 54 มีอายุระหว่าง 36-40 ปี ร้อยละ 20.2 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 35 สถานภาพเป็นโสด ร้อยละ 46.5 อาชีพเป็นนิสิต/นักศึกษา ร้อยละ 25.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 26.9 อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดจังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 72.4 อาศัยในอำเภอเมือง ร้อยละ 16.8 อาศัยอยู่ในหมู่บ้านของชุมชน ร้อยละ 62

2. ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อศีล 5 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า พุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรียังมีความไม่แน่ใจเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อศีล 5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1) ด้านที่ไม่แน่ใจกับการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 มีจำนวน 3 ด้าน พบว่าด้านการฆ่าสัตว์ที่มีคุณมากมีบาปมาก มีคุณน้อยบาปน้อย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 3.14 2) ด้านที่ไม่เห็นด้วยกับการรักษาและการล่วงละเมิด

ศิลป์ 5 มีจำนวน 10 ด้าน พบว่า เมื่อมีงานเลี้ยงสังสรรค์จะดื่มเหล้าหรือเบียร์ก็ไม่เป็นไรถือว่าเป็นความจำเป็นในการเข้าสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 2.48 3) ด้านที่เห็นด้วยกับการรักษาและการไม่ล่องละเมิดศิลป์ 5 มีจำนวน 2 ด้าน พบว่าการคืนเงินแก่พ่อค้าที่ทอนเงินเกินนั้น เป็นการกระทำที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.23 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10

3. ผลการพฤติกรรมการรักษาและการล่องละเมิดศิลป์ 5 ของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อพิจารณาพฤติกรรมในภาพรวม พบว่า ไม่เคยล่องละเมิดศิลป์ 5 เฉลี่ยร้อยละ 35.4 และ เคยล่องละเมิดศิลป์ 5 เฉลี่ยร้อยละ 64.6 เมื่อจำแนกเป็นรายพฤติกรรม พบว่า

- 1) มีพฤติกรรมการรักษาศิลป์ 5 ข้อที่ 3 มากที่สุด
- 2) มีพฤติกรรมการล่องละเมิดศิลป์ 5 ข้อที่ 4 มากที่สุด
- 3) มีการรักษาศิลป์ 5 ทุกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- 4) มีการรักษาศิลป์เป็นบางข้อ
- 5) สถานที่ที่มีผลต่อการรักษาศิลป์ 5 จะใช้สถานที่ที่วัด

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระดับทัศนคติของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อศิลป์ 5 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และด้านรายได้ต่างกันมีทัศนคติในการรักษาศิลป์ 5 แตกต่างกัน และที่มี อายุ สถานภาพ การสมรส มีอาชีพ มีระยะเวลาที่อาศัยในจังหวัดสุพรรณบุรี อาศัยอยู่ในอำเภอ และลักษณะสภาพแวดล้อมต่างกัน มีทัศนคติในการรักษาศิลป์ 5 ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการรักษาและการล่องละเมิดศิลป์ 5 ของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการรักษาและการล่องละเมิดศิลป์ 5 แตกต่างกัน ยอมรับ และมีเพศ อายุ อำเภอที่อาศัยในจังหวัดสุพรรณบุรี และลักษณะสภาพแวดล้อมที่อาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมการรักษาและการล่องละเมิดศิลป์ 5 ไม่แตกต่างกัน

## อภิปรายผล

### 1. ด้านทัศนคติ

1) ด้านทัศนคติของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อศิลป์ 5 เมื่อพิจารณาในภาพรวมคือมีความไม่แน่ใจ ในศิลป์ข้อที่ 1 คือไม่แน่ใจว่าการฆ่าสัตว์ที่มีคุณมากมีบาปมาก มีคุณน้อยบาปน้อย และการฆ่าสัตว์เพื่อทำอาหารบริโภคถือว่าเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ทั่วไป หรือไม่ และศิลป์ข้อที่ 4 คือไม่แน่ใจว่า สามารถโกหกได้บ้างหากทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและตนเองข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2559 (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี, 2559: ก-ข) “ด้านเศรษฐกิจ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) (แบบ Bottom up) (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2557 จำนวน 79,121 ล้านบาท เมื่อจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตรกรรมจำนวน 26,623 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.65 ”จากรายงานฉบับนี้จะพบว่า วิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักหรือมีความผูกพันกับการเกษตร ทำไร่ ทำนา ทำสวน ทำปศุสัตว์ ทำประมง และความไม่แน่ใจที่มีต่อศิลป์ 5 ข้อที่ 4 ในเรื่องเกี่ยวกับ “สามารถโกหกได้บ้างหากทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและตนเอง”. ข้อค้นพบดังกล่าวนี้ สอดคล้องสอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2551: 65) ที่กล่าวถึงทัศนคติว่า. “องค์ประกอบทางการรู้ประเมินค่า(Cognitive Component) คือการรู้การคิด ความเชื่อ มีลักษณะที่มีทิศทางประกอบด้วย คือทางดานดี หรือเลว มีประโยชน์หรือโทษ จึงไม่ใช่ ข้อเท็จจริง (Fact) มีประโยชน์หรือมีโทษอย่างไร

2) ด้านทัศนคติที่เห็นด้วยต่อศิลป์ 5 ข้อที่ 2 เรื่อง“การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตทำให้มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงานนั้น” ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานของการทำงานและการดำรงชีวิตของทุกคน รวมทั้งการคืนเงินแก่

พ่อค้าที่ทอนเงินเกินเช่นกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมร อำไพรุ่ง เรื่อง( อมร อำไพรุ่งเรื่อง,2554:บทคัดย่อ ) ทศนคติที่มีต่อการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนกรุงเทพมหานคร เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตทำให้มีความเจริญก้าวหน้าในการงาน

3) ด้านทศนคติไม่เห็นด้วยที่มีต่อศีล 5 ข้อที่ 3 ในเรื่อง “การนอกใจคู่สมรสหรือการมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ ‘ไม่รู้จัก’” สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาพร วัชรคุปต์ เรื่อง พฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของประชาชนในหมู่บ้านรักษาศีล 5 นำร่อง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัย พบว่า “ประชาชนในหมู่บ้านรักษาศีลข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกามมากที่สุด” และผลการวิจัยของ พุทธรักษ์ ปราบนอก (พุทธรักษ์ ปราบนอก 2558:190-191.) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการรักษาศีล 8 ของชาวพุทธในจังหวัดขอนแก่น พบว่า “ในปัจจุบันของชาวพุทธในจังหวัดขอนแก่นมีระดับการปฏิบัติรักษาศีลข้อที่ 3 การงดเว้นจากประพฤติดินพรหมจรรย์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 มีระดับมากที่สุด.”

4) ด้านทศนคติไม่เห็นด้วยที่มีต่อศีล 5 ข้อที่ 4 เรื่อง การโกหกหรือการนินทาผู้อื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระสมพงษ์ ดิग्ฆมโม, (พระสมพงษ์ ดิग्ฆมโม (ราชเจริญ) 2541:174.) ได้ศึกษาแนวคิดเรื่องมุสาวาทในพุทธปรัชญาเถรวาทและได้เสนอแนะเกี่ยวกับการละเมิดศีลข้อมุสาวาทว่า“เป็นสิ่งที่ไม่ต้องการของใคร ๆ”

5) ด้านทศนคติไม่เห็นด้วยที่มีต่อศีล 5 ข้อที่ 5 เกี่ยวกับ “การดื่มสุรา หรือของมึนเมาต่างๆ เพียงเพราะใช้เพื่อเข้าสังคมหรือเพื่อพักผ่อนคลายเครียด” สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาสำรวย ญาณส่วโร (พระมหาสำรวย ญาณส่วโร 2542:91) ได้ศึกษาถึงเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อสังคมไทย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า “สังคมไทยปัจจุบันกำลังเผชิญกับปัญหานานาประการ อีกทั้งเป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน โดยเฉพาะปัญหาเรื่องสุราเมรัยและของเมา ซึ่งเป็นสิ่งเสพติดประเภทที่ถูกกฎหมาย จึงนับว่าเป็นปัญหาที่ยุ่ยากและเป็นปัญหาใหญ่ที่สุดในสังคมปัจจุบัน ทั้งในด้านสาเหตุแห่งปัญหาและผลที่เกิดขึ้นตามมาในภายหลัง เฉพาะสิ่งเสพติดที่ระบาดอยู่นับว่ามีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเป็นทวีคูณ”

## 2. ด้านพฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล ๕ ของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี

1) พฤติกรรมการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 1 เรื่อง การฆ่าสัตว์และการเบียดเบียนสัตว์ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพื่อป้องกันตัวเอง และเพื่อนำมาปรุงอาหาร และสาเหตุที่เคยฆ่าสัตว์เล็ก ๆ ส่วนใหญ่เกิดจากการตบยุงซึ่งเป็นเหตุผลส่วนใหญ่ของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนสุพรรณบุรีที่มีอาชีพทำการเกษตร และผลการวิจัยของ เสาวรีย์ ตะโพนทอง และคณะ (เสาวรีย์ ตะโพนทอง และคณะ 2548:27-36) ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษารัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า “..พฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน นิสิตนักศึกษาจะละเมิดศีลข้อ 1 เพราะต้องตบยุงหรือแมลงที่มารบกวน...”

2) ด้านพฤติกรรมการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 2 เรื่อง การลักทรัพย์ นั้น ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า การหยิบเงินของพ่อแม่ คิดว่า เงินพ่อแม่ก็คือเงินเราจึงกระทำให้ไปเป็นเรื่องปกติ แต่ถ้าเป็นการหยิบยืมของเพื่อนหรือการนำสิ่งของเพื่อนมาใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เพื่อนกันไม่เป็นไร ไม่จำเป็นต้องคืน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวรีย์ ตะโพนทอง และคณะทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษารัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่านิสิตนักศึกษาละเมิดศีลข้อที่ 2 ได้แก่การยืมของคนอื่นแล้วไม่ส่งคืน และหยิบของคนอื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต

3) ด้านพฤติกรรมการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 3 เรื่อง พฤติกรรมมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เป็นคู่รักกันอยู่จึงถือว่าเป็นเหตุผลที่ไม่ผิด แต่ในส่วนการมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นหรือการเที่ยวโสเภณีทั้ง ๆ ที่มีคู่อยู่แล้วนั้นส่วนมากเกิดจากสาเหตุอยากลองดูและคิดว่าเป็นค่านิยมของสังคม อาจเป็นเพราะปัจจุบันมีสิ่งจูงใจและง่ายต่อการเข้าถึงจึงทำให้คนส่วนมากคิดว่าการมีบ้านเล็กบ้านน้อย (เป็นค่านิยมแบบหนึ่งของสังคมยุคนี้ สอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ อมร อำไพรุ่งเรือง, (อมร อำไพรุ่งเรือง, “การศึกษาพฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนกรุงเทพมหานคร,” บทคัดย่อ.) การศึกษาพฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พุทธศาสนิกชนกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ละเมิดศีล 5 โดยการมีเพศสัมพันธ์กับคู่อีกก่อนแต่งงาน

4) ด้านพฤติกรรมการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 4 เรื่อง พฤติกรรมการโกหกพ่อแม่และครูบาอาจารย์ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพื่อเลี่ยงความผิด แต่พฤติกรรมการโกหกเพื่อน สาเหตุส่วนใหญ่คิดว่าเป็นเรื่องปกติที่จะมีการโกหกกันระหว่างเพื่อน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวรีย์ ตะโพนทอง และคณะ (เสาวรีย์ ตะโพนทอง และคณะ 2548:27-36) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษารัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาละเมิดศีลข้อ 4 โดยเลาะเรื่องไม่ตรงกับความจริงต่อพ่อแม่

5) ด้านพฤติกรรมการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 5 เรื่อง เคยดื่มเหล้าและดื่มเบียร์ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพื่อนชักชวนให้ดื่ม และอยากลองดื่มดูว่าเป็นอย่างไรสอดคล้องกับผลการวิจัย ของเสาวรีย์ ตะโพนทอง และคณะทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษารัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาละเมิดศีลข้อ 5 โดยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

### 3. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อทัศนคติของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อศีล 5 และพฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5

1) ทัศนคติของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อศีล 5 จำแนกตาม เพศระดับการศึกษา และรายได้ที่ต่างกันมีผลต่อทัศนคติที่แตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน  $H_1$  ( $P$  value < 0.05) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร อำไพรุ่งเรือง, ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า “ทุกปัจจัยไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัย เขตที่อาศัย และลักษณะสภาพแวดล้อมที่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีผลต่อระดับทัศนคติที่มีต่อศีล 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05.” และที่มีอายุ สถานภาพ อาชีพ ระยะเวลาการอาศัยในจังหวัดจังหวัดสุพรรณบุรี สถานที่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ต่างกันมีทัศนคติที่มีต่อศีล 5 ไม่ต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐาน  $H_0$  ( $P$  value > 0.05)

### 4. พฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนจังหวัดสุพรรณบุรี

พฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพรายได้ และระยะเวลาที่อาศัยในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลพร อุ้นเจ้าบ้าน (วิไลพร อุ้นเจ้าบ้าน 2554:บทคัดย่อ.) ได้ทำการวิจัย เรื่องศึกษาพฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดงพนาหิน จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอดงพนาหิน จังหวัดพิจิตร ที่ปฏิบัติงานอยู่สำนักงาน อบต. ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อำเภอดงพนาหินในจังหวัดสุพรรณบุรีและสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5 สอดคล้องกับ วิไลพร อุ้นเจ้าบ้าน (วิไลพร อุ้นเจ้าบ้าน 2554:บทคัดย่อ.) ได้ทำการวิจัย เรื่องศึกษาพฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดงพนาหิน จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอดงพนาหิน จังหวัดพิจิตร ที่มีเพศ ตำแหน่ง อายุ เคยบวชเป็นภิกษุ สามเณร หรือบวชชีพรหมณ ถือศีลอุโบสถในพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่าง

### ข้อเสนอแนะในการวิจัย

หน่วยงานรัฐควรมีการส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความมั่นคง และสร้างนโยบายที่ให้ครอบครัวสามารถมีกิจกรรมร่วมกันทางพุทธศาสนา สร้างสถานการณ์/แนวทางที่ทำให้ทั้งพ่อ แม่ และลูกเข้าถึงนโยบายทางพระพุทธศาสนามากขึ้น มีโอกาสศึกษาในเรื่องของศีล และตระหนักถึงโทษของการล่วงละเมิดศีล อีกทั้งองค์กรหรือสถาบันการศึกษา คณะสงฆ์ ประชาสังคมเข้มงวดกับการจัดระเบียบสังคม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนได้มีการปฏิบัติธรรมและรักษาศีลกันมากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ สำหรับวัด หรือองค์กรทางพระพุทธศาสนาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรมหรือส่งเสริมให้สื่อรณรงค์เกี่ยวกับการรักษาศีล ให้มากขึ้น นอกจากนี้ก็วิจัยอื่นๆ ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรมการล่วงละเมิดศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนในเชิงลึก วิธีการนำศีล 5 ไปใช้กับชีวิตประจำวัน และควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรม การล่วงละเมิดศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนระหว่างอำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรีถึงความแตกต่างในเชิงลึก

### บรรณานุกรม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries13.html>, [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2561

เสาวรีย์ ตะโพนทอง และคณะ , “พฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษารัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร”, 2548.

โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ [ออนไลน์] [www.sila5.com](http://www.sila5.com)2018 เข้าถึงเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2561

ธานินทร์ ศิลป์จารุ,การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ 10, (กรุงเทพมหานคร : บิสนิเนสอาร์แอนดี, 2552),.

พระไพศาล วิสาโล, การเสริมสร้างพลังทางศีลธรรมในสังคมไทย 2556.

พระมหาสำราญ ญาณสำโร (พินดอน), “การศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อสังคมไทย” .พ.ศ.2542.

พระสมพงษ์ ดิถุขมโม (ราชเจริญ). ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องมูสาวาทในพุทธปรัชญาเถรวาท (2541)

พุทธรักษ์ ปราบนอก,2558,“พฤติกรรมการรักษาศีล 8 ของชาวพุทธในจังหวัดขอนแก่น”,.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,พระไตรปิฎกภาษาไทย,ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,2539, เล่ม 19.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,พระไตรปิฎกภาษาไทย,ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,2539, เล่ม 36.

ศิลปาโล,ศีลห้า ฉบับคู่มือรักใจ,(กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์อมรินทร์),2548),.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์,( ป.อ.ปยุตโต), พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงขยายความ,(พิมพ์ครั้งที่ 15), กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหธรรมิก จำกัด,2551,.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์,(ป.อ.ปยุตโต) พุทธศาสนากับชาติไทย.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.2535 .

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี (ม.ป.ท.) รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี  
งบประมาณ 2560, ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2560.

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี, “รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด  
สุพรรณบุรี ” (เอกสารวิชาการ เลขที่ 1/2559), บทสรุปผู้บริหาร หน้า ค – ง, (มปท.)

สุภาพร วัชรคุปต์, “พฤติกรรมการรักษาโรค 5 ของประชาชนในหมู่บ้านรักษาโรค 5 นาร่อง อำเภอเมืองสระแก้ว  
จังหวัดสระแก้ว,” บทความย่อ.

วิไลพร อุณเจาบาน, “พฤติกรรมการนำโรค 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วน  
ตำบล ในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร, 2554, บทความย่อ.